

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Луцьк–2023

Силабус освітнього компонента «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньою програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробники: Сидорук Ірина Ігорівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Ірина Брушневська

Силабус освітнього компонента **перезатверджено** **зі змінами і доповненнями** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина Кузава

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<p>Галузь знань <u>01 «Освіта/Педагогіка»</u></p> <p>Спеціальність <u>016 «Спеціальна освіта»</u> <u>(016.02</u> <u>Олігофренопедагогіка)</u></p> <p>Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія</p> <p>Освітній ступінь: <u>бакалавр</u></p>	Вибіркова 9
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 4
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 7-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Лабораторні - год. Індивідуальні – год.
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Сидорук Ірина Ігорівна

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380953092902, Sudoryk_Ira@ukr.net

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Глобальні зміни, швидкий технічний прогрес, віртуалізація соціального середовища, зростаюча поляризація українського соціуму, негативні суспільні явища (булінг у дитячому та молодіжному колективах, мобінг на робочому місці, насильство в сім'ях, наркоманія тощо) впливають на розвиток усіх сфер і галузей суспільного життя, спричиняють зміни на особистісному й суспільному рівнях та актуалізують значущість проблеми формування соціально компетентної особистості фахівця. Особливо це стосується працівників соціальної сфери (зокрема, фахівців зі спеціальної освіти), соціономічних професій, зміст діяльності яких пов'язаний із безпосередньою взаємодією з клієнтами, людьми і їх групами, громадою, соціальними

інституціями, а соціальна компетентність є основним інструментом професійної взаємодії. Як інтегративна характеристика особистості та результат її фахової підготовки, соціальна компетентність майбутнього фахівця спроможна забезпечити вихід за межі нормативної діяльності, створення, трансляцію і передачу цінностей, зумовити особистісний, соціальний розвиток клієнта. Вона передбачає здатність співпрацювати, контактувати, брати соціальну відповідальність за наслідки власних вчинків, взаємодію з об'єктами та суб'єктами професійної діяльності, соціальним середовищем; є необхідною умовою якісної фахової підготовки, ефективності майбутньої професійної діяльності, конкурентоспроможності на ринку праці і результативності процесів професіоналізації.

Під час вивчення освітнього компонента, здобувачі вищої освіти матимуть змогу ознайомитися з поняттям «соціальна компетентність», «соціальна компетентність фахівця», з'ясувати її сутність, складові частини, функції соціальної компетентності особистості. Продіагностувати сформованість цієї компетентності в себе.

Курс є базовим, соціально та професійно значущим формувальним заходом, системою формувальних впливів щодо вироблення соціальної компетентності фахівців зі спеціальної освіти у процесі професійної підготовки. Орієнтований на студентів соціономічних професій (це професії, які в процесі діяльності ґрунтуються на спілкуванні типу «людина–людина») і всіх, хто цікавиться проблемами формування соціальної компетентності, міжособистісної взаємодії, ефективності фахової діяльності.

Силабус освітнього компонента «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня; алгоритм вивчення навчального матеріалу курсу; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Пререквізити: навчальний курс пов'язується з циклом педагогічних та психологічних освітніх компонентів, зокрема: Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта», «Основи психології», «Основи педагогічної майстерності спеціального педагога».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета курсу – сформувати у майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти соціальну компетентність через осмислення її структури та змісту, мотивування та формування настановлень у студентів на соціально-професійний саморозвиток, розробку та побудову індивідуальної траєкторії соціо професійного розвитку та формування соціальної компетентності.

Завдання освітнього компонента:

– сформувати у студентів готовність до прояву соціальної компетентності, здатність до соціо професійного саморозвитку;

– сформувати систему соціальних компетенцій, здатність пізнавати соціально-професійну реальність, створити умови для прояву компетентності, соціальної поведінки з урахуванням основних сферах діяльності майбутніх фахівців;

– сформувати уміння регуляції процесу і результату реалізації соціальної компетентності, розвинути здатність до рефлексії власної соціо професійної діяльності та діяльності інших, соціально значущі якості й характеристики особистості.

У результаті вивчення курсу студент має:

знати:

– вимоги до соціально компетентних фахівців;

– сутність, структуру (основні складники та їх характеристики) соціальної компетентності фахівця спеціальної освіти;

– методи діагностики компонентів та соціальної компетентності загалом;

– механізми, способи формування та розвитку соціальної компетентності;

– шляхи прояву компетентності, соціальної поведінки та набуття власного соціального досвіду;

уміти:

– будувати індивідуальну траєкторію соціо професійного розвитку та формування соціальної компетентності;

– діагностувати рівень сформованості складників власної соціальної компетентності та компетентності в цілому;

– відбирати ефективні для себе та дієві способи, шляхи формування соціальної компетентності;

– демонструвати соціально відповідальну поведінку, вміння вибудовувати стосунки з людьми;

– передавати соціальний досвід в доступній формі на практиці;

– налагоджувати співпрацю з фахівцями та організаціями;

– розробляти та впроваджувати соціальні проекти на базі факультету, університету, громади;

– рефлексувати власну соціальну діяльність та діяльність інших.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компонента «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти» в студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.

Результати навчання (РН):

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

PH 21. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією.

PH 22. Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування соціальної компетентності особистості						
Тема 1. Загальна характеристика міжособистісного спілкування	14	2	2	10	-	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 2. Міжособистісна взаємодія	12	-	2	10	-	ДС, РМГ, ІРС /10
Разом за модулем 1	26	2	4	20	-	20
Змістовий модуль 2. Концептуальні основи формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти						
Тема 3. Вимоги до фахової підготовки соціально компетентних фахівців у галузі спеціальної освіти	14	2	2	10	-	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 4. Концептуальні підходи до визначення змістової сутності поняття «соціальна компетентність майбутніх фахівців»	14	2	2	10	-	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 5. Структура соціальної компетентності фахівців у галузі спеціальної освіти	40	4	4	30	2	ДС, РМГ, ІРС /20
Разом за модулем 2	68	8	8	50	2	40
Змістовий модуль 3. Практичні аспекти формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти						
Тема 6. Можливості освітнього середовища закладу вищої освіти у формуванні соціальної компетентності особистості	14	-	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 7. Соціальне партнерство у сфері освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі	14	-	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС /10

Тема 8. Менторство та роль менті у соціо професійному становленні особистості	14	-	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС /10
Тема 9. Інструментарій з формування соціальної компетентності особистості	14	-	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС /10
Разом за модулем 3	56	-	8	40	8	40
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування соціальної компетентності особистості		
1	Тема 1. Загальна характеристика міжособистісного спілкування <i>1. Спілкування та його функції. 2. Спільнота, мова, мовлення. 3. Види міжособистісного спілкування. 4. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування. 5. Техніки і прийоми спілкування.</i>	10
2	Тема 2. Міжособистісна взаємодія <i>1. Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності. 2. Комунікативна сторона спілкування (обмін інформацією, зворотній зв’язок, бар’єри, вплив. 3. Перцептивна сторона спілкування (механізми соціальної перцепції, формування першого враження, стереотипи). 4. Інтерактивна сторона спілкування (стратегії взаємодії, структура взаємодії, структура конфліктної взаємодії).</i>	10
Змістовий модуль 2. Концептуальні основи формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти		
3	Тема 3. Вимоги до фахової підготовки соціально компетентних фахівців у галузі спеціальної освіти <i>1. Визначте та перелічіть основні сфери, що транслюють вимоги до соціально компетентної особистості та її підготовки.</i>	10

	<p>2. Назвіть нормативні документи, що декларують вимоги до професійної підготовки фахівців соціальної сфери (на прикладі корекційних педагогів тощо).</p> <p>3. Назвіть загальні, спеціальні компетентності, закріплені у стандарті вищої освіти зі спеціальності, котрі прямо чи опосередковано стосуються соціальної компетентності.</p> <p>4. Визначте програмні результати, закріплені у стандарті вищої освіти зі спеціальності (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), котрі вимагають сформованості високого рівня соціальної компетентності.</p> <p>5. Поясніть різницю між формальною, неформальною та інформальною освітою.</p> <p>6. Ідентифікуйте учасників і визначте цілі професійної підготовки майбутніх фахівців.</p> <p>7. Виділіть умови якісної професійної підготовки майбутніх фахівців.</p> <p>8. Покажіть, як зміни в суспільстві впливають на професійну підготовку майбутніх фахівців.</p> <p>9. Подискутуйте на тему: «Як самоосвіта та саморозвиток впливають на професійне становлення фахівця й формування його соціальної компетентності?».</p> <p>10. Визначте та сформулюйте проблеми, які безпосередньо стосуються сфери професійного становлення особистості.</p> <p>11. Спроектуйте процес вашого становлення як фахівця (з використанням методу «самофутурування»).</p> <p>12. Порівняйте можливості формальної, неформальної та інформальної освіти у професійному й особистісному становленні фахівця.</p>	
4	<p>Тема 4. Концептуальні підходи до визначення змістової сутності поняття «соціальна компетентність майбутніх фахівців»</p> <p>1. Дайте оцінку ролі соціальної компетентності у вашому професійному й особистісному становленні.</p> <p>2. Дайте визначення таких понять, як «компетенція», «компетентність», «соціальна компетентність».</p> <p>3. Назвіть, хто з науковців досліджував соціальну компетентність майбутніх фахівців.</p> <p>4. Назвіть види компетентностей, залежно від критеріїв, покладених в основу їх класифікації.</p> <p>5. Поясніть різницю між поняттями «компетенція» й «компетентність».</p> <p>6. Проаналізуйте та зіставте визначення «соціальної компетентності майбутніх фахівців» (соціальної сфери), представлені в працях науковців.</p> <p>7. Запропонуйте власне визначення «соціальної компетентності особистості».</p>	10

5	<p>Тема 5. Структура соціальної компетентності фахівців у галузі спеціальної освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть список показників, які потрібно враховувати під час оцінювання мотиваційно-ціннісного компонента соціальної компетентності майбутнього фахівця. 2. Складіть список показників, які потрібно враховувати під час оцінювання когнітивно-діяльнісного компонента соціальної компетентності майбутнього фахівця. 3. Складіть список показників, які потрібно враховувати під час оцінювання особистісно-рефлексивного компонента соціальної компетентності майбутнього фахівця. 4. Поясніть різницю між зовнішньою та внутрішньою мотиваціями. 5. Чим відрізняються поняття «активність», «мобільність». 6. Проілюструйте важливість ролі мотивації для професійного й особистісного становлення працівника соціономічної професії. 7. Згенеруйте перелік показників сформованості соціальної компетентності фахівця, котрі є найбільш значущими саме для вас. 8. Протестуйте сформованість власної соціальної компетентності та окремих її компонентів за власноруч підібраними методиками (запропонованими викладачем). 9. Розробіть власну модель соціальної компетентності майбутнього фахівця або модифікуйте запропоновану. 10. Проаналізуйте існуючі моделі соціальної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери. Визначте, яка модель імпонує вам найбільше. Відповідь аргументуйте. 	30
Змістовий модуль 3 Практичні аспекти формування соціальної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти		
6	<p>Тема 6. Можливості освітнього середовища закладу вищої освіти у формуванні соціальної компетентності особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте поняття «освітнє середовище закладу вищої освіти». 2. Складіть список волонтерських організацій вашого регіону. 3. Ідентифікуйте учасників студентського самоврядування закладу вищої освіти. 4. Розробіть план заходів волонтерської групи вашого факультету. 5. Оцініть можливості студентського самоврядування у формуванні соціальної компетентності студентів. 6. Підготуйте й проведіть захід у межах вашої академічної групи, спрямований на формування компонентів соціальної компетентності особистості. 7. Проаналізуйте роботу студентського самоврядування вашого факультету щодо формування соціальної компетентності студентів, визначте позитивні та негативні моменти, 	10

	<i>запропонуйте шляхи вдосконалення.</i>	
7	<p>Тема 7. Соціальне партнерство у сфері освіти та роль соціальної компетентності в цьому процесі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттям «взаємодія», «партнерська взаємодія», «соціальне партнерство», «соціальна взаємодія». 2. Оцініть переваги міжсекторної взаємодії університету на рівні соціального партнерства зі службами та організаціями громади. 3. Запропонуйте перелік установ та організацій громади, співпраця з котрими, на вашу думку, буде ефективною у контексті формування соціальної компетентності. 4. Оберіть одну службу або організацію громади й розробіть напрями можливої взаємодії щодо формування соціальної компетентності студентів. 5. Розробіть анкету та проведіть дослідження на власноруч обрану проблему з теми заняття. 	10
8	<p>Тема 8. Менторство та роль менті у соціо професійному становленні особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть моделі менторської підтримки студента. 2. Поясніть різницю між поняттями «менті» та «ментор». 3. Виділіть основні функції ментора щодо формування соціальної компетентності студента. 4. Проаналізуйте останні наукові статі з теми практичного заняття. Окресліть коло основних проблем, що підняті у них, і визначте ті, що потребують розв'язання. 5. Подискутуйте на тему «Роль ментора в професійному й особистісному становленні майбутнього фахівця спеціальної освіти». 6. Запропонуйте перелік питань/проблем у розв'язанні яких ви потребуєте допомоги ментора (у контексті розвитку соціальної компетентності). 	10
9	<p>Тема 9. Інструментарій з формування соціальної компетентності особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оберіть одну з інноваційних технологій вищої освіти й охарактеризуйте її. 2. Назвіть ефективні форми вироблення соціальної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери/фахівців зі спеціальної освіти. 3. Розробіть фрагмент заняття (лекційного, практичного) із використанням методів, засобів, прийомів ефективного формування соціальної компетентності фахівця. 4. Розробіть анкету на виявлення найефективніших технологій, форм, методів формування соціальної компетентності майбутніх фахівців. Дослідження проведіть серед студентів спеціальності. 5. Сформууйте власний інструментарій формування соціальної 	10

	<i>компетентності студента.</i>	
РАЗОМ:		110

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р.(URL: <https://v.gd/DgfFFL>) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних

завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзамену – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: <https://v.gd/FJ6BHO>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Питання до заліку з ОК «Соціальна компетентність фахівця спеціальної освіти»:

1. Загальна характеристика міжособистісного спілкування.
2. Міжособистісна взаємодія.
3. Вимоги до фахової підготовки соціально компетентних фахівців у галузі спеціальної освіти.
4. Концептуальні підходи до визначення змістової сутності поняття «соціальна компетентність майбутніх фахівців».
5. Структура соціальної компетентності фахівців у галузі спеціальної освіти.
6. Можливості освітнього середовища закладу вищої освіти у формуванні соціальної компетентності особистості.
7. Соціальне партнерство у сфері освіти та роль соціальної компетентності особистості в цьому процесі.
8. Менторство та роль менті у соціо професійному становленні особистості.
9. Інструментарій з формування соціальної компетентності особистості.

10. VI. Шкала оцінювання

11. Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

12. Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8-7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні

	неточності та помилки.
4-3 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2-1 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

13.

14. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

15. Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

1. Балик Н. Р., Шмигер Г. П. Формування інформаційних та соціальних компетентностей студентів з метою їх професійної підготовки у педагогічному університеті. *Науковий огляд*. 2016. №1 (22) С. 14–21.

2. Вієвська М. Г. Соціальна відповідальність сучасного фахівця як підґрунтя його продуктивної професійної діяльності. *Наука і освіта*. 2015. № 9. С. 19–24.

3. Годован Ю. В. Соціальна мобільність молоді як стратегічна складова політичної соціалізації молоді. *Вісник Донецького університету імені В. Стуса. Серія: Політичні науки*. 2017. С. 76–78.

4. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія/О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2013. 296 с.
5. Докторович М. О. Соціальна компетентність: співвідношення наукових категорій. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «*Наука та освіта*». 2006. Т. 2: Педагогічні науки. Дніпропетровськ, 2006. С. 81–89.
6. Жизномірська О. Емоційна компетентність як важлива умова в професійному становленні фахівця соціальної сфери. *Соціологія та соціальна робота в умовах національних та регіональних викликів*: матеріали доп. та повідомл. міжнар. наук.-практ. конф./за ред. І. В. Козубовської, Ф. Ф. Шандора. Ужгород: Говерла, 2019. 116 с. С. 31–32.
7. Качалова Т. Г. Формування активної соціальної позиції студентів як психолого-педагогічна проблема. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2011. Вип. 33. С. 102–107.
8. Коханова О. П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навч.-метод. посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психол. та соц. педагогіки. Київ, 2011. 103 с.
9. Кочарян О. С., Фролова Є. В., Павленко В. М. Структура мотивації навчальної діяльності студентів: навч. посіб. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т, 2011. 40 с.
10. Краснощок І. П. Індивідуальна освітня траєкторія студента: теоретичні аспекти організації. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2018. Вип. 60, т. 1. С. 101–107.
11. Кулінченко О. С. Соціальна активність студентів як соціально-педагогічна проблема. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. Випуск 18. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. С.34–39.
12. Кучеренко С. Соціальна установка: адаптаційна класифікація особистостей. *Психологія і суспільство*. 2015. № 1. С. 92–101.
13. Ляховець Л. О. Соціальний інтелект: поняття, функції, структура. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Психологічні науки. 2013. Вип. 114. С. 128–133.
14. Матяж С. В., Березянська А. О. Класифікація цінностей та ціннісних орієнтацій особистості. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія: Соціологія. 2013. Т. 225. Вип. 213. С. 27–30.
15. Мельничук О. Б. Емоційна складова професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери. *Science Rise*. 2015. № 11/1 (16). С. 74–81.
16. Позднякова Т. Є. Візуалізація та структурування інформації за допомогою ментальних карт на уроках біології: [наук.-метод. посіб.]. Рівне: РОШПО, 2018. 50 с.

17. Романовський О. Г., Гриньова В. М., Резван О. О. Ментальні карти як інноваційний спосіб організації інформації в навчальному процесі вищої школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2018. Т. 64, № 2. С. 185–195.

18. Савельчук І. Б., Бибик Д. Д. Соціальне лідерство як підґрунтя для розвитку партнерської взаємодії в освітньому середовищі університету. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 25. С. 119–125.

19. Сидорук І. І. Сучасні тенденції професійної підготовки магістрів зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» до соціоосвітнього партнерства у сфері інклюзивної освіти: нормативний підхід. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти» / За загальною редакцією Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. 629 с. С. 216–221.

20. Сидорук І. І. Теоретичне осмислення сутності дефініції «компетенція». *Педагогіка: зб. наук. праць: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. науковців, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та спеціальної освіти»* (13 трав. 2019 р., Луцьк)/за ред. П. М. Гусака, А. В. Лякішевої та Н. І. Корпач. Луцьк: Вежа-Друк. 2019. С. 225–228.

21. Сидорук І. І. Формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 388 с.

22. Сидорук І. І. Формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 388 с.

23. Сидорук І. І. Формування соціальної компетентності студентів засобами онлайн-сервісу LearningApps. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 24, т. 1. С. 226–230.

24. Сидорук І. І. Підготовка фахівців галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для сфери інклюзивної освіти в Україні. *Ввічливість. Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. № 4. С. 147–151.

25. Сидорук І.І. Теорія і методика формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.05. Тернопіль, 2021. 699 с.

26. Сидорук І.І. Теорія і методика формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... д-ра пед. наук, 13.00.05. Тернопіль, 2021, 36 с.

27. Сидорук І.І., Парфенюк С.П. Професійно значущі особистісні якості корекційного педагога. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18-19 травня 2022 р., Луцьк) / за заг. ред. проф. І.Б. Кузави / І.М.*

Брушневська, Г. О. Гац, Н.С. Карабанова, З. С. Мацюк, В.Ф. Сергеева, І.І. Сидорук, Л. П. Стасюк., Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 198-201.

28. Субіна О. О. Формування соціальної компетентності майбутніх викладачів в умовах професійної підготовки: монографія/ М-во освіти і науки, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. С. 208.

29. Чуловський В. Е. Вплив інтраперсональних конфліктів на формування соціальної компетентності особистості в юнацькому віці: дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: 19.00.05/ СНУ ім. В. Даля. Сєверодонецьк, 2018. 199 с.

30. Шаров С. Особливості соціальної компетентності студентів педагогічного університету. Актуальні питання гуманітарних наук. Т. 4, № 8 (2020). С. 235–240.

31. Шахрай В. М. Теоретико-методичні засади формування соціальної компетентності учнів основної і старшої школи засобами театрального мистецтва: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. пед. наук: 13.00.05 «Соціальна педагогіка», 13.00.07 «Теорія і методика виховання»/Ін-т проблем виховання НАПН України. Київ, 2016. С. 56.

Інтернет-ресурси:

1. <https://mon.gov.ua/ua>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vumonline.ua/>
4. <https://www.ed-era.com/>
5. <https://www.pedrada.com.ua/article/2534-zrazok-ndividualno-programi-rozvitku-ditini-dlya-zdo>
6. <https://zakon.rada.gov.ua>